

**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА
ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА**

ИНФОРМАЦИЯ

**ОВЛАДЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА ОТ БЕЗСТОПАНСТВЕНИ
КОТКИ – ЧАСТ I**

**ЗАДЪЛЖИТЕЛНА КАСТРАЦИЯ НА ДОМАШНИТЕ КОТКИ
ВЪВЕДОХА ВАЛОНИЯ И РЕГИОН БРЮКСЕЛ**

Задължителна кастрация на домашните котки въведе Валония от 1 март 2017 г., а Регион

Брюксел гласува през юли 2017 г. (с влизане в сила от 1 януари 2018 г.) Природозащитната белгийска организация ГАЙЯ¹ (GAIA) организира и в двата случая тържества, с връчването на почетни шоколадови котки, за да почете приемането на министерските постановления, с които се въвежда задължителна кастрация на домашните котки: “Ние искаме да изкажем нашата благодарност на Валонското правителство и това на региона на столицата Брюксел, като се надяваме, че скоро и Фландрия ще се присъедини, за този така необходим, безпрецедентен и направо уникален в света закон, който ще помогне за овладяването на свръх популацията и изоставянето на котки и ще спаси хиляди животни от глад, страдания и преждевременна смърт.“

Регионът на столицата Брюксел показва, подобно на Валония преди това, че иска да атакува истинските причини на проблема с пренаселеността на котките. По-конкретно, новият закон изисква всички домашни котки на възраст над шест месеца да бъдат кастрирани. За всички котки, родени преди 2018 г., се предоставя шестмесечен преходен период. На това се гледа като на част от задълженията на добър и отговорен стопанин към своя любимец, със същата важност както и на осигуряването на ветеринарномедицинско обслужване на животното. По отношение на котките родени преди влизането в сила на новото изискване за задължителна кастрация, текстът дава възможност на собствениците да кастрират котките си в рамките на 2 години. Преди законодателството е изисквало котките да са кастрирани само при условие, че ще бъдат продадени или ще отиват при нов собственик. Новото изискване за задължителна кастрация се прилага за всички котки независимо дали те ще отиват или не при нов собственик. Текстът предоставя изключение на клубовете за родословни котки.

Становището на науката

Новият закон се основава на становището на Валонския Съвет по Хуманно отношение, издадено в края на 2015 г. и публикувано на вниманието на обществеността

¹ GAIA – Глобални дейности в интерес на животните – обединява активисти за защита на животните и правата им в Белгия от 1992 г. С повече от 20 000 членове, ГАЙЯ се занимава със случаи на жестокост към животните, като организира разследвания и различни други кампании.

от министъра по хуманно отношение към животните Карло Ди Антонио. Становището ползва и заключенията на Федералния съвет за защита на животните от 2009 г. относно мерките за овладяване на свръх популацията от безстопанствени котки и пренаселването на приютите.

(1) (2) ГАЙЯ връчват шоколадова котка в реален размер на Валонския министър на защитата на животните г-н Карло Ди Антонио и на заместник министъра по хуманно отношение на Брюкселския регион г-жа Бианка Дебаец в чест на новия закон

Поради създадените условия на свръх популация котките се явяват първите жертви на собственото си одомашняване. Приютите за животни и властите за защита на животните отдавна осъждат и критикуват трагичната ситуация, в която хиляди безстопанствени котки съществуват всеки ден по улиците на градовете. В продължение на години природозащитните организации провеждат кампании с идеята да насърчат собствениците на котки да ги кастрират. Въпреки това обаче официалната статистика сочи, че тези мерки, самостоятелно приложени, са останали недостатъчни за решаването на проблема.

Трагична статистика

В съответствие с последните цифри, публикувани през септември 2016, приютите за котки във Валония са приели 26 700 животни през 2015 г. в сравнение с 24 400 животни през 2014 г.

Като правило котките се възпроизвеждат много бързо. Една котка ражда два пъти годишно средно по 4 котета. Така само за две години една котка чрез потомството си може да доведе до появата на нови 64 котки и котенца.

Освен това препълнените приюти вече не могат да се справят с притока на изоставени котки.

Тези трагични статистически данни не вземат под внимание всички нежелани котенца, родени всяка година, които биват "изхвърлени" на улицата от частни лица.

Статистиката за България:

Популацията на безстопанствените котки в много населени места на България през последните години започва тенденциозно и стабилно да нараства. Поради намаляване на популацията на бездомните кучета върха на хранителната верига се зае от безстопанствените котки. Основна причина за размножаването и задържането на безстопанствените котки в града представляват и не добре прибраните битови отпадъци, чрез които се създават условия/хранителна среда/ за увеличаване и задържане на биологичния вид.

Увеличение на популацията на бездомни котки се отчита в големите градове в страната. Това сочи проучване в края на 2014 година на информационната кампания за

отговорно отношение към котките в България - ОКОТКИ. От запитаните 15 големи общини отговор са дали 11, 4 са отказали да се включат, това са Варна, Пазарджик, Перник и Шумен. Най-голям ръст на популацията е отчетен в София, Пловдив, Бургас, Добрич, Благоевград и Сливен. Стара Загора, Плевен и Велико Търново твърдят, че нямат проблем с бездомните котки. Русе и Хасково не могат да дадат отговор, защо не следят въпроса.

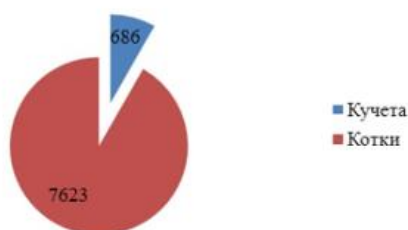

снимка - bulgaria.utre.bg

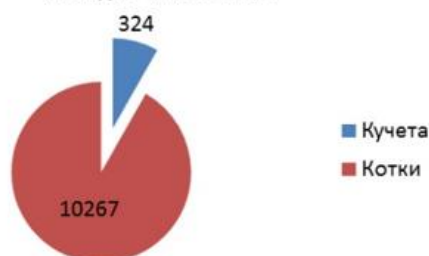
За Бургас само последните данни от преброяването сочат, че уловените и кастрирани през 2015 година кучета са 269, а котките - 1 769. От друга страна повече от половината кучета са осиновени². Не е правено преброяване и никой не може да даде точни цифри, но общинските власти в Бургас считат, че Бургас със сигурност е сред градовете с най-много улични котки

Резултатите от преброяването и преценката на популациите в Пловдив, категорично показват, че през 2009 г. броят на бездомните котки (7 623) е значително по-голям от броя на скитащите кучета (686) в града.

Брой безстопанствени животни в Пловдив - м.октомври 2009 г.

Брой безстопанствени кучета и котки в Пловдив - м.май 2013 г.

БРОЙ БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА И КОТКИ - ПЛОВДИВ - 2015 Г.

3

3

² Прочети още на: <http://www.dnes.bg/stranata/2016/02/27/burgas-obiavi-voina-na-bezdomnite-kotki.294417>

³ След като в края на месец септември 2009 г. е подписан договор за партньорство между Община Пловдив и Фондация "Четири лапи", в периода от 12 до 16-ти октомври 2009 г. и периода от 13 до 17-ти май 2013 г. екип от специалисти на фондацията извърши паралелно преброяване на безстопанствените кучета и котки на територията на Пловдив, по методика, използвана както в страната, така и извън нея.
<http://www.plovdiv.bg/item/ecology/%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%87%D0%B5%D0%BD-%D0%B8-%D0%B7%D0%B4%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BD->

През 2013 г. кучетата са 324, а котките – 10267 - като цяло броят на безстопанствените кучета в града е намалял с близо 50 %, а този на котките се е увеличил с близо 35%. През 2015 г. в Пловдив картината е леко променена вече – кучетата са 785, а котките – 8646.

Или с други думи казано – в Пловдив (както и в други градове от страната) котката е на върха на хранителната пирамида в градската екосреда, над популацията на кучето. Отчетеният голям брой безстопанствени котки в Пловдив в никой случай не дава основание да се твърди, че в града се наблюдава “свръхпопулация” или “пренаселеност” с бездомни котки, тъй като съотношението брой безстопанствени котки към 100 жители на дадената територия е под 5, а за да се приеме, че съществува пренаселеност с даден вид, това съотношение трябва да е 10.⁴

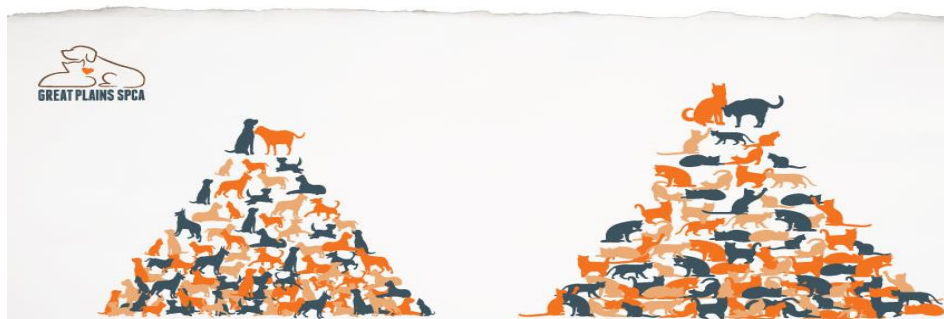

Снимка - zootania.org

Като основна причина за увеличаващата се котешка популация се счита овладяването на популацията на безстопанствените кучета, което води до намаляване на броя им по улиците и постоянния поток изхвърляно нежелано потомство от домашни котки.

Проблемът с котките се овладява по-трудно, тъй като се размножават много по-бързо в сравнение с кучетата, трудни са за залавяне и манипулации, защото са недоверчиви, несоциализирани. Котките могат да раждат няколко пъти годишно по 7-8 малки.

Двойка некастрирани кучета могат да създадат потомство в размер на 67 хиляди кучета в рамките на 6 години, а двойка некастрирени котки могат да създадат потомство от 420 хиляди котки за 7 години.

67 хиляди кучета в рамките на 6 години

420 хиляди котки за 7 години

%D1%80%D0%B8%D1%81%D0%BA/%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BD%D0%B8-%D0%B6%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D1%82%D0%BD%D0%B8/

⁴ Програма за овладяване популацията на безстопанствените котки на територията на Община Пловдив 2010 – 2014 г.

Скитащата популация домашни котки и дивата природа

Котешката популация може да нарасне дотолкова, че започне да представлява опасност за дивите животни, които котките ловуват и особено в случаите, когато това касае защитени и застрашени видове.

В някои части на България домашните скитащи котки могат да станат реална заплаха за популацията на дивата котка. Според Червената книга на България дивата котка е застрашен вид. Тя е бивш ловен обект, като е забранена за лов от 2007 г. По данни до 2000 г. числеността ѝ у нас е около 4000 индивида. Според някои учени числеността на дивата котка намалява не само заради повсеместното изсичане на горите в Европа, но и заради нейното кръстосване с подивели домашни котки – вероятно поне 10% от популацията е от фенотипно проявени хибриди.

Европейската дива или горска котка⁵ (Felis silvestris silvestris) – застрашен вид

Законодателство в България

В съответствие с изискванията на **Закона за защита на животните** (чл. 56, ал. 1 - В случаите на увеличена популация от безстопанствени котки се прилагат разпоредбите на чл. 40 - 47, чл. 51, 52 и чл. 54), мерките за овладяване на популацията на безстопанствените котки следва да се осъществяват в регистрирани ветеринарни амбулатории от общините или организациите за защита на животните. Единствените ефективни и хуманни мерки за управление и намаляване на популацията от безстопанствени животни, в частност на безстопанствените котки, препоръчван от Световната здравна организация и европейските практики, е масовата кастрация и връщане по места.

Снимка: Best Friends Animal Society

Управлението на котешките колонии (безстопанствените котки се обединяват в разширени семейства наречени колонии) става чрез Програмите “залавяне-кастрация-връщане” помагат както на котките, така и на обществото. Котките биват кастрирани, обезпаразитени и маркирани и после върнати на тяхното място на обитаване. Те се маркират, като върхът на лявото ухо се

отстранява, докато са под анестезия.

⁵ <http://www.catbg.net/divi/index.php?sta=70&catid=2;>

<http://spasime.org/%D0%B8%D0%B7%D1%87%D0%B5%D0%B7%D0%B2%D0%B0%D1%89%D0%B8-%D0%B6%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D1%82%D0%BD%D0%B8-%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0-%D0%BD%D0%B0/>

Числеността на колонията се стабилизира – няма вече малки котета, спира миграцията и навлизането на нови непознати животни. Тези програми подобряват живота на котките и отношението на обществото спрямо тях – шумното поведение и стресът, асоцииран с размножаването, спират. Ако всички котки бъдат отстранени и прибрани в приюти, в местната екосистема се създава вакуум. Котки от съседните райони скоро ще завземат освободеното място. В рамките на няколко месеца ще се установи нова колония от непознати котки с неясен здравен статус и не кастрирани и ситуацията ще бъде по-лоша отпреди.

Глава четвърта на **НАРЕДБА № 41 от 10.12.2008 г.** за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти за животни⁶ урежда изискванията за **приюти за безстопанствени животни** и мерките, които се предприемат за овладяване на нараснала популация от безстопанствени животни. Безстопанствените котки могат да бъдат настанявани в приюти по програми за намиране на нов собственик, но това не е задължително изискване на българското законодателство.

Въведеният в България метод е доказал навсякъде по света своята ефективност и е единственият признат метод за трайно контролиране и стабилизиране на популацията, който освен това допринася за общественото здраве и хигиена. Тъй като големият брой на бездомните котки в града се дължи до голяма степен и на изоставяне на нежеланото потомство на домашните котки, необходимо е гражданите да бъдат провокирани към по-отговорно отношение към домашните си любимци, да бъдат убедени в необходимостта и ползата от извършване на кастрация на домашната котка, което за момента не е задължително според българското законодателство, а само препоръчително. Въвеждането на законодателно изискване за кастрация на домашните котки би помогнало за овладяването на безстопанствената популация, за да не се стигне до свръх популация, ще спре изоставянето на нежелано потомство и ще спаси хиляди животни от глад, страдания и преждевременна смърт, защото атакува истинските причини на проблема с пренаселеността на котките.

Продължение Част II

Източници:

1. (1) (2) Снимки – ГАЙЯ, Белгия.
2. ГАЙЯ, Белгия - <https://press.gaia.be/domestic-cat-neutering-mandatory-in-wallonia-belgium-as-from-march-2017>
3. ICAM Coalition's Humane dog population management guidance - <http://www.ifaw.org/sites/default/files/ICAM-Humane%20cat%20population.pdf>
4. <http://www.dnes.bg/stranata/2016/02/27/bugas-obiavi-voina-na-bezdomnite-kotki.294417>
5. <https://www.animallaw.info/article/overview-feral-cat-population-control>
6. <http://www.dnes.bg/stranata/2016/02/27/bugas-obiavi-voina-na-bezdomnite-kotki.294417>

ИЗГОТВИЛ: д-р Мадлен Василева, главен експерт в дирекция ОРХВ, 23.01.2018 г.

⁶ НАРЕДБА № 41 от 10.12.2008 г. за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти за животни (Обн. - ДВ, бр. 1 от 06.01.2009 г., в сила от 01.07.2009 г.; изм. и доп., бр. 30 от 17.04.2012 г., в сила от 17.04.2012 г.; изм., бр. 43 от 14.05.2013 г. с Решение № 13774 от 02.11.2012 г. по а.д. № 8254/2012 г.; изм. и доп., бр. 81 от 17.09.2013 г., в сила от 17.09.2013 г.; изм., бр. 48 от 27.06.2015 г., в сила от 27.06.2015 г.; изм., бр. 100 от 18.12.2015 г. с Решение № 12637 от 25.11.2015 г. на ВАС по а. д. № 8986/2015 г. и Решение № 6686 от 08.06.2015 г. на ВАС по а. д. № 1265/2014 г.; изм., бр. 40 от 27.05.2016 г. с Решение № 5536 от 10.05.2016 г. на ВАС по а.д. № 8986/2015 г.)